

ГОДИШНО ОПОВЕСТЯВАНЕ 2014 ГОДИНА

ВЪВ ВРЪЗКА С ИЗИСКВАНИЯТА НА ЧЛ.70, АЛ.3 ОТ ЗКИ И НА ОСНОВАНИЕ ГЛАВА ОСМА НА РЕГЛАМЕНТ 575/2013 ОТНОСНО ПРУДЕНЦИАЛНИТЕ ИЗИСКВАНИЯ ЗА КРЕДИТНИТЕ ИНСТИТУЦИИ И ИНВЕСТИЦИОННИТЕ ПОСРЕДНИЦИ И ЗА ИЗМЕНЕНИЕ НА РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 648/2012

Инвестбанк АД (Банката) е регистрирана в Република България, с адрес на управление – гр. София, бул. “България” 85.

Банката има издаден пълен лиценз № 364/01.12.1994 г., потвърден с № Б 18-А/2004 г. за извършване на банкова дейност в страната и чужбина, актуализиран със Заповед на БНБ № РД22-0844/07.05.2007г. на основание чл.2, ал.1, и ал.2 и чл.13, ал.1 от Закона за кредитните институции и Заповед на БНБ №РД22-2261/16.11.2009 г. на основание параграф 35 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за кредитните институции (ДВ бр.24/2009 г.).

Инвестбанк АД е член на Българска фондова борса, Централен депозитар, Асоциация на банките в България, SWIFT и е пълноправен член на MasterCard и VISA Europe.

Инвестбанк АД е част от Холдинг със смесена дейност по смисъла на §1 т.13. от допълнителните разпоредби на Закона за кредитните институции.

Банката е дъщерно дружество от холдинговата структура на “Феста Холдинг” АД, което дружество е и основен акционер, притежаващо 49,50% от капитала на Банката към 31.12.2014г. В състава на холдинга са включени дружества, извършващи дейности по ЗКИ (Банката), по ТЗ – хотелиерство, изкупуване на селскостопанска продукция, преработка на същата и производство, по ЗЗД - доброволно здравно осигуряване.

Структура на акционерния капитал

	Обем в хил.лв.	Дял в %
Феста холдинг	64 973	49.50%
Адил Ал Шанфари	41 667	31,74%
Петя Славова	19 110	14.56%

Черноморско злато	3 824	2.91%
Други – фирми и граждани	1 692	1.29%

Към 31.12.2014г. Инвестбанк АД разполага с акционерен капитал в размер на 131 266 хил.лв..

Инвестбанк АД не притежава квалифицирани дялови участия в други дружества по смисъла на ЗКИ §1, ал.1, т.6 от допълнителните разпоредби.

Инвестбанк АД е акционерно дружество с двустепенна система на управление - Надзорен съвет и Управителен съвет. Надзорният съвет (НС) избира членовете на Управителния съвет (УС), одобрява изпълнителните директори и определя тяхното възнаграждение.

Валута на представяне и дата на отчет

Всички суми в оповестяването са в хиляди лева. Представените данни са актуални към 31.12.2014г.

Обхват и методи на консолидация

Настоящото оповестяване е изготвено на неконсолидирана база.

Политики и правила за управление на риска

Настоящият материал:

- е разработен в съответствие с разпоредбите на чл.70, ал.3 от ЗКИ и на основание глава осма на Регламент 575/2013 относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници и за изменение на регламент (ЕС) № 648/2012;

- съобразен е с указанията на БНБ за оценка на рисковете по Стълб 2 и включва данни за калкулираните рискове по Стълб 1;

- включва детайлна информация за рисковете съпътстващи дейността на Банката, политиките и подходите прилагани при управлението им, вътрешните контролни процедури за редуциране на присъщите рискове, класифицирането и оценката на видовете експозиции; калкулирането на капитал за отделните рискове, определянето на достатъчността на капитала, прогнозни данни за развитието на значими за дейността рискове и обезпечаването им с вътрешен капитал;

- цели изграждане и прилагане на надеждна система за управление на рисковете, адекватно капиталово планиране и поддържане на съответстващ обем вътрешен капитал на рисковия профил във всеки един момент от развитието на институцията, като са отчетени, прогнозирани или анализирани всички основни вероятни и негативни хипотези по отделни видове дейности.

1. Основни рискове, идентифицирани в банковата дейност:

Според вида дейности, които оказват влияние рискови фактори, провежданата от банката политика в областта за управление на риска обхваща следните основни видове риск:

Бизнес риск, включващ кредитен риск, пазарен риск, лихвен риск, ликвиден риск, операционен риск, стратегически риск, репутационен риск и други.

Кредитен риск – текущият или потенциален риск за приходите и капитала, възникващ от невъзможността на длъжника да изпълни изискванията по който и да е сключен договор с банката или невъзможността да действа в съответствие с договорните условия.

Концентрационен риск: като част от кредитния риск, концентрационният риск включва големи експозиции към свързани лица и големи експозиции към групи от контрагенти със сходни характеристики, чиято вероятност за неизпълнение зависи от общи фактори като: сектор, икономика, географско разположение, вид финансови инструменти.

Остатъчен риск: подкатегория на кредитния риск – рискът, възникващ когато признати техники за измерване и редуциране на риска, използвани от банката, се окажат по-малко ефективни от очакваното.

Сетълмент риск: риск от неполучаване на парични средства или закупени активи от контрагент при сделка, когато банката е доставила съответния актив или е предоставила договорените парични средства. Като категория кредит е граничен между кредитния и ликвидния риск.

Пазарен риск – текущият или потенциален риск банката да понесе загуби или намаление на капитала под въздействието на неблагоприятни промени в лихвените равнища, валутни курсове, в цените на облигации, акции или стоки в търговския портфейл. Този вид риск може да възникне при операции, свързани с поддържането на пазара, търгуване или заемане на позиция в облигации, акции, валута, стока или деривати. Този риск включва риск от изменение на валутните курсове, дефиниран като текущото или потенциалното ниво на риск за приходите и капитала, възникващо от неблагоприятни изменения на валутни курсове.

Лихвен риск – текущият или потенциален на риск за приходите и капитала, възникващ от неблагоприятни промени в лихвените нива. Този вид риск се разглежда като част от оценката на пазарния риск за търговския портфейл и като самостоятелно оценяван вид риск за банковия портфейл.

Ликвиден риск – текущият или потенциален риск за приходите и капитала, възникващ от невъзможността на банката да посрещне своите задължения на техния падеж

Операционен риск – риск от загуба, произтичащ от неадекватни или недобре функциониращи вътрешни процеси, хора и системи, или от външни събития, както и рискът за печалбата и капитала, произтичащ от нарушения или неспазване на законите, наредбите, правилата или етичните норми. Този риск включва ИТ риска, правния риск и риск от неспазване на правилата.

ИТ риск: подкатегория на операционния риск - текущият или потенциален риск за приходите и капитала, възникващ от неадекватни информационни технологии и процеси, в смисъл на цялостност и последователност на информационните потоци и възможността за тяхното управление и контрол, или възникващо от неадекватна ИТ стратегия и политика или от неадекватна употреба на тези технологии в институцията.

Правен риск и риск от неспазване на правилата: подкатегория на операционния риск - текущият или потенциален риск за приходите и капитала, възникващ от нарушение или неспазване на закони, правила, указания, споразумения, препоръчани практики и етични стандарти.

Според начините за измерване се разграничават и оценяват очаквани и неочаквани рискове.

- Очакваните (специфичните) рискове се отнасят за отделни експозиции и подлежат на измерване, като се покриват чрез включване в цената на съответните инструменти и чрез заделяне на провизии като присъщ разход за дейността.

- Неочакваните рискове са вероятностни, отнасят се до голяма група или всички експозиции на банката и са свързани с естествената вариация на пазарните инструменти (цени, курсове, лихвени проценти и др.). За покриването на тези рискове банката формира капиталови изисквания по всеки вид риск.

2. Структура и организация на функциите по управление на риска.

„Инвестбанк“ АД има изградена структура за управление на риска, която е независима от оперативните звена и която има необходимите правомощия, статут, ресурси и адекватен достъп до надзорния съвет.

Структурата за управление на риска обхваща системите, процесите, организационните звена и лицата, чиято основна цел е осъществяването на независима от оперативните звена функция по идентифициране, наблюдение и управление на поемания от Банката риск. При управлението на риска в Банката се осигурява идентифицирането, измерването и докладването на всички съществени рискове. Отговорните лица, осъществяващи функции по управление на риска в Банката, участват при изработването на стратегията за управление на риска, при вземането на всички решения, свързани с управлението на съществени рискове, като представят и пълен обзор на рисковете, на които е изложена или може да бъде изложена Банката.

Основните звена, пряко отговорни за управление на рисковете в Банката са:

Надзорен съвет на „Инвестбанк“ АД - одобрява и извършва периодичен преглед на приетите стратегии и политики за поемане, управление, наблюдение и редуциране на рисковете, на които Банката е изложена или може да бъде изложена, включително рисковете, породени от макроикономическата среда, според съответната фаза на икономическия цикъл.

Комитет по риска - представя на Надзорния съвет и Управителния съвет, предложения за стратегията и политиката на Банката за поемане, управление, наблюдение и редуциране на рисковете, на които тя е изложена или може да бъде изложена, включително рисковете, породени от макроикономическата среда, според съответната фаза на икономическия цикъл. Извършва текущ контрол на капиталовата адекватност на Банката и при необходимост предлага решения за реструктуриране и диверсифициране портфейлите на Банката.

Управителният съвет на „Инвестбанк“ АД утвърждава:

- правила за управление на риска и контролира тяхното прилагане в съответствие с изискванията на банковата нормативна уредба, спецификата в дейността и изискванията за добро корпоративно управление;

- политика за поемане на риск – консервативна, умерено консервативна, умерено рискова или рискова, която съдържа:

- нивото на риск, което Банката е готова да поеме;
- насоките за развитие на системата за управление на риска;
- използваната система от лимити с конкретно ангажирани структури за контрол;
- конкретни стойности на лимитите;

Политиката за поемане на риск намира отражение при дефиниране на целите и е база за изготвяне на годишните финансови планове.

Представляващите Банката

- организират работата по правилното прилагане на възприетата политика по управлението на рисковете и спазването на утвърдените лимити за дейностите, за които пряко отговарят;

- контролират работата на отделните структурни звена по отношение анализа и оценката на риска;

- докладват на УС на Банката при възникване на критични рискови ситуации;

Кредитен съвет

- прилага утвърдената от УС кредитна политика;
- подпомага дейността на УС по отношение контрола и наблюдението на кредитния риск.

Съвет по управление на риска

- извършва постоянен анализ на капиталовата позиция на Банката, капиталовата адекватност и размера на капиталовите изисквания за покритие на различните видове риск и капиталови буфери;

- предлага решения свързани с управление качеството на рисковите експозиции на Банката;

- предлага мерки за отстраняване на констатирани отклонения и нарушения на утвърдените лимити, а така също актуализация на действащи и допълнителни лимити;

- предлага решения при наличие на риск от влошаване на кредитната експозиция на Банката, като анализира структурата на кредитния портфейл на Банката - размер, валутна, матуриретна продуктова структура, формирани провизии, наличие на концентрация, географско и отраслово разпределение.

- извършва текущ контрол на капиталовата адекватност на Банката и при необходимост предлага решения за реструктуриране и диверсифициране портфейлите на Банката.

- възлага изготвянето и приема Риск стратегията, Кредитната политика на Банката, както и отчет за структурата, качеството на активите, размера и риска на задбалансовите позиции.

- извършва периодичен преглед на рисковите експозиции и размера на формираните провизии

- взема решения за окончателно регистриране на настъпили оперативни събития, извършва оценка на евентуално възникналите загуби, анализира регистрираните в счетоводните регистри данни;

Комитет за управление на активите и пасивите

- извършва постоянен анализ на ликвидната позиция на Банката с цел навременно идентифициране на евентуална ликвидна криза, оптимизиране структурата на активите и пасивите, както и изготвяне на планове и мерки за преодоляване на евентуални кризисни тенденции с цел гарантиране платежоспособността на Банката при разумно балансиране на риск и доходност;

- управлява различните видове риск - ликвиден, лихвен, валутен, ценови, а така също управлява инвестициите в зависимост от ликвидното състояние на Банката;

- предприема мерки за отстраняване и преустановяване на констатирани отклонения и нарушения на утвърдените лимити;

- задава допълнителни коефициенти за наблюдение и управление на ликвидността;

- одобрява ценовите параметри по депозитните и кредитни продукти на Банката въз основа на информация за текущите пазарни условия;

- анализира динамиката и структурата на привлечените средства по видове, срокове и валута вкл. сравнение със заложените параметри в бизнес плана за текущата година;

Комисия за разглеждане на оспорени плащания с банкови карти

Подпомага дейността на УС във връзка с:

- постъпили жалби за оспорване на плащания, извършени с банкови карти.

- подобряване организацията в Банката във връзка с издаването и обслужването с банкови карти.

Комисия по разглеждане на сигнали:

- разглежда, анализира и взема решения, относно постъпили в Банката сигнали от клиенти;

Комитет по информационна сигурност:

- изпълнява планираща и координационна функция по отношение на дейностите, свързани със сигурността на информационните системи в Банката, одобрява процедурите по прилагане на правилата за информационната сигурност и ги предлага за одобрение от Управителния съвет на Банката;

- отговаря за изготвянето на "План за непрекъсваемост на бизнес процесите" в Банката, отговаря за избора на методика за тест на плана за непрекъсваемост, отговаря за цялостната организация и провеждането на тестове, извършва анализи по възможностите за извършване на застраховки, с цел възвръщане на загубите при рискове, които не могат да бъдат контролирани изцяло.

През 2014г. структурни и организационни промени, бяха реализирани и в процеса по идентифициране, измерване, наблюдение и контрол на кредитния риск и кредитния процес, като целта е:

- подобряване на кредитната дейност на Банката чрез осигуряване на ефективна и работеща организационна структура за активно управление на качеството на кредитния портфейл

- създаване на ясни правила за правомощия, в които изрично е определено, че Бизнес и Риск звената са съвместно отговорни за кредитната дейност на Банката

- осигуряване на съответствие със законовите и нормативни изисквания и тяхното спазване

- определяне готовността на Банката да поема, измерва и управлява кредитни и държавни рискове

- осигуряване адекватна възвръщаемост на активите след формиране на провизии за покриване на загуби от обезценка в кредитния портфейл, при съобразяване със съответните стандарти за кредитната дейност, поддържане на кредитните рискове в устойчиви граници и свеждане до най-ниско възможно ниво на просрочията.

Дейностите по управлението, контрола и наблюдението на различните видове риск се дефинират с отделни правила, които се приемат от УС на Банката, а политиките от НС на Банката. В правилата се конкретизират процедурите по процеса на управление на риска и включват: Идентифициране (установяване) на риска; Измерване на риска; Наблюдение и контрол на риска; Докладване на риска.

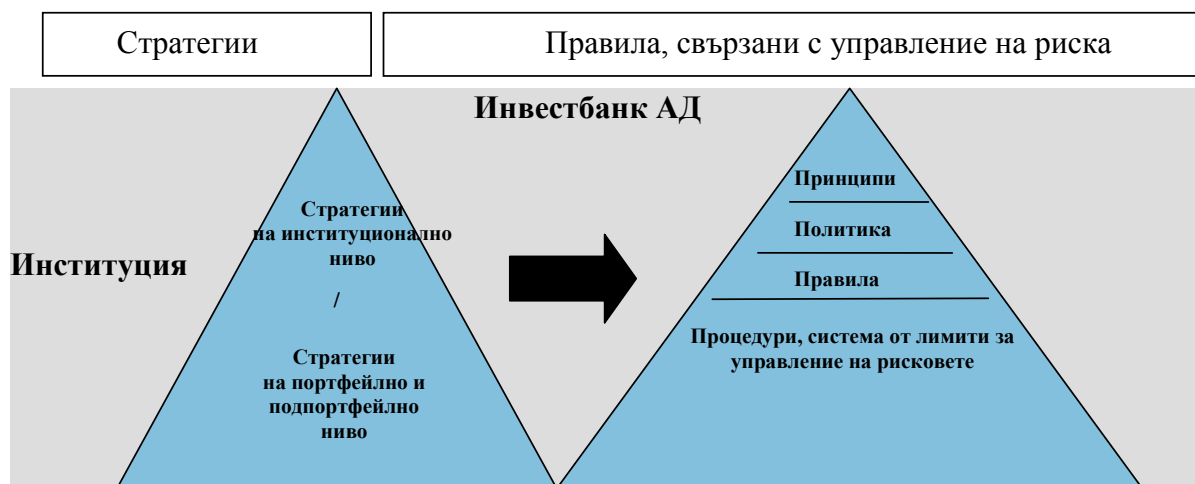
ССВО

Специализираната служба за Вътрешен одит е под прякото ръководство на Надзорния съвет. Вътрешният одит подпомага дейността на Банката с цел постигане на съответствие със законовите разпоредби, контролира спазването на вътрешните правила на Банката и прави преглед на дейностите на Банката от гледна точка осигуряване на изискванията за сигурност, прозрачност и практичност чрез извършване на пълни и целеви проверки. Целта е да се защитят активите на клиентите на Банката и интересите на собствениците.

Съгласно утвърдените вътрешни правила и процедури за организация на различните видове дейности, дефинираните в тях отговорности, правомощия, контролни и обезпечителни механизми, лимити, политиката за поемане на риск, се определя като клоняща към умерено консервативна. Ограничителните прагове се преразглеждат редовно, решение за разрешаване на кредитна сделка се взима в зависимост от оценката на риска и видовете продукти, при силно лимитирани условия за максимален размер и обезпечения.

Преобладаваща част от поемането на кредитен риск става на база централизиран подход. По отношение на сделки на междубанков пазар и ценни книжа, процедурите са детайлно разписани, като включват максимален обем, лимит по дължности, система за докладване и одобрение на политика от КУАП и УС. В дейността си Банката е приела, че ще поема така наречените “контролирани рискове” извършвани при обичайната дейност, които могат да бъдат управлявани чрез определяне на критични нива, лимити по видове операции, чрез системи и процедури за измерване и контрол.

Банката не би поела рискове, които не може да идентифицира количествено и качествено (такива, които не са включени в нейната рискова матрица), като на дадения етап няма строго определени продукти и сегменти, които да бъдат ограничени през 2014г. В Стратегията, в Системата за наблюдение на кредитния риск и разработената Кредитна политика са определени насоките.

Структура и елементи на капиталовата база

Рисковият профил на Инвестбанк АД към 31.12.2014г. съответства на приетата от ръководството умерено-консервативна политика при поемането на риск. Най-голям

относителен дял в рисковата матрица към отчетната дата има кредитния риск.

Банката извършва редовно вътрешен анализ на размера, вида и разпределението на необходимия капитал за покриване на всички рискове, съпътстващи дейността ѝ. Комплексният анализ включва система от правила и процедури за наблюдение, оценка и управление на кредитния, включително риск от концентрация, ликвидния, лихвения, ценовия, валутния, контрагентния, операционния риск. Приети са и се съблюдава изпълнението на различни лимити с цел ограничаване на рисковете, на които е изложена Банката, като акцентът е поставен на основните, определящи профила на институцията. Достатъчността на капитала в контекста на платежоспособността и стабилния растеж, е ключов момент в дейността на Банката. За осигуряване на адекватни нива на капитала, капиталови съотношения и реализиране на печеливша стратегия на развитие в Банката е разработен и утвърден План с процедури и мерки при обичайно развитие и за ранно предупреждение при непредвидено влошаване на капиталовата позиция. В същата са залегнали процедурите за управление капиталовата позиция на Банката, извънредните, непредвидени обстоятелства – възможностите за ранно идентифициране и ограничаване на тяхното влияние, сроковете и отговорниците при влошаването ѝ. На следващо място, в Стратегията на Банката са отразени плановете за капитал – източници, обем и дивидентната политика, тоест определена е базата за изпълнение на целите. На трето място, ежегодно при разработване на годишния бюджет, темповете на растеж, сегментната и продуктова ориентация по отношение на активни операции се пречупват задължително през призмата на “плановете за капитал”, тоест оценява се допустимото структуриране на активите от гледна точка на рисковото тегло и прогнозни нива на капитала. При разработване на стратегията, наред с набелязаните основни финансови

цели, е определено и нивото на коефициента за капиталова адекватност, което Банката ще се стреми да поддържа през съответните години.

Разработен бе и Плана за възстановяване, чието съставяне е съобразено с Директива 2014/59/ЕС, Наредба №7 на БНБ за организацията и управлението на рисковете в банките и Препоръките, дадени в Препоръка относно разработването на планове за възстановяване на ЕБО от 23.01.2013г..

Чрез извършване на редовен и адекватен вътрешен преглед се цели да се реализира навременно и обективно капиталово планиране, да се подsigури съответстващо развитие на рисковите операции и главното - да се постигне ефективна корелация капитал/ риск профил, така че да се запази стабилната и печеливша линия на развитие.

Направените прогнозни изчисления и въвеждането на новите регулаторни изисквания показват, че Банката е в състояние да поеме предвиденото нарастване на активите, заложено в бюджетната рамка с предвидената за годината обезпеченост с капиталови ресурси, като очакваната обща капиталова адекватност ще възлезе на 19,21%.

Към 31.12.2014г. общият капиталов ресурс на Банката се определя на 250.453 млн.лв. без отбивите, а след тях 237.010 млн.лв. /общият размер на отбивите е 13.443 млн.лв./ и е формиран от:

- акционерен (наличен)	131.266 млн.лв.
- резерви	57.786 млн.лв.
- хибридни инструменти без стимули за обратно изкупуване	39.210 млн.лв.
- подчинен срочен дълг	22.191 млн.лв.
- Намаление на капитала	- 13.443 млн.лв.
в т.ч.	
- Оценъчни разлики от КИ на разположение за продажба	- 12.920 млн.лв.
- Нематериални активи	- 0.523 млн.лв.

През последните години превес в капиталовия ресурс има акционерния или този от първи ред. "Инвестбанк" АД изчислява общата капиталова адекватност като процентно съотношение между собствения капитал и рисково-претеглените си активи.

От началото на 2014г. е в сила Регламент №575/2013 за капиталовите изисквания. С влизането в сила на Регламента, бяха променени и съществена част от Наредбите на БНБ. В съответствие с чл.92 на Регламент 575/2013 минимално изискуемата съотношения на капиталова адекватност са:

- съотношение на базовия собствен капитал /БСК/ - 4,5 %;
- съотношение на БСК от първи ред - 6 %;
- съотношение на обща капиталова адекватност - 8 %.

Базовият собствен капитал /БСК/ се формира от основния акционерен капитал, Фонд Резервен и другите резерви до определен размер. БСК от първи ред включва БСК и емитирания от Банката инструменти, отговарящи на изискванията за включване в БСК от първи ред. Капиталовата база е БСК от първи ред, към който се добавя други инструменти на собствения капитал като подчинен срочен дълг /капитал от втори ред/. Капиталовата база се намалява с размера на нематериалните дълготрайни активи и нереализираната загуба от финансовите инструменти на разположение за продажба в съответствие с регламентираните изисквания в преходните и заключителни разпоредби на Наредба №7 на БНБ за организацията и управлението на рисковете в банките. Рисково-претеглените активи представляват сумата от рисково-претеглените активи за кредитен, пазарен и операционен риск.

С Наредба № 8 за капиталовите буфери на банките се въвеждат видовете капиталови буфери и условията и редът за тяхното формиране и актуализиране. Капиталовите буфери са:

- предпазен капиталов буфер;
- специфичен за всяка банка антицикличен капиталов буфер;
- буфер за глобална системно значима институция („ГСЗИ“);
- буфер за друга системно значима институция („ДСЗИ“);
- буфер за системен риск.

От посочените капиталови буфери, Банката заделя капитал за предпазен капиталов буфер /2,5%/ и буфер за системен риск /3%/ спрямо общия размер на рисково претеглените активи за кредитен, пазарен и операционен риск.

Отчетените стойности за размера на капитала и капиталова адекватност към 31.12.2014 год. на база изготвени отчети по новия пакет CRDIV са:

Показатели	(х. лв.)
Базов собствен капитал /БСК/	186 363
БСК първи ред /БСК+емитиран ДХИ/	214 819
Собствен капитал /Капиталова база/	237 010

Показатели		Отчет към 31.12.2014	
Адекватност на БСК	(%)	17,80%	4,5% - изискуема КА
Излишък(+)/Недостиг(-) на БСК	(х. лв.)	139 257	
Адекватност на БСК първи ред	(%)	20,52%	6% - изискуема КА
Излишък(+)/Недостиг(-) на БСК първи ред	(х. лв.)	152 011	
Обща капиталова адекватност	(%)	22,64%	8% - изискуема КА
Излишък(+)/Недостиг(-) на КБ /Собствен капитал/	(х. лв.)	153 266	

Необходимият капитал за покритие на нормативно изискуемите капиталови буфери е:

	(х. лв.)
Изисквания за капиталови буфери	57 574
Предпазен капиталов буфер	26 170
Буфер за системен риск	31 404

Показателите за капиталова адекватност на база отчетените данни сочат, че капитала е достатъчен да абсорбира рисковете в усложнена среда.

Към 31.12.2014г. капиталовият излишък се изчислява на:

Излишък(+)/Недостиг(-) към 31.12.2014г.	Капитал	След приспадане на капиталовите буфери
Излишък(+)/Недостиг(-) на БСК	139 257	81 683
Излишък(+)/Недостиг(-) на БСК първи ред	152 011	94 437
Излишък(+)/Недостиг(-) на КБ /Собствен капитал/	153 266	95 692

Капиталовите изисквания към 31 декември 2014г. по класове експозиции са следните:

Рискови експозиции	Капиталово покритие от 8%	Капитал за покритие на буферите - 5.5%	Общ размер на заделения капитал
Стандартизиран подход за кредитен риск, кредитен риск от контрагента и риск от разсейване и свободни доставки	79 509	54 663	134 172
Класове експозиции при стандартизирания подход с изключение на секюритизиращи позиции	79 509	54 663	134 172
Централно правителство или централни банки	2 066	1 420	3 486
Регионални правителства или местни органи на власт	278	191	469
Институции	3 008	2 068	5 077
Предприятия	36 908	25 374	62 282
На дребно	1 423	978	2 401
Обезпечени с ипотека върху недвижими имоти	11 688	8 035	19 723
Експозиции в неизпълнение	14 398	9 899	24 296
Други позиции	9 741	6 697	16 438
Общ размер на експозициите към позиционен, валутен и стоков риск	531	365	896
Общ размер на рисковите експозиции за операционен риск	3 703	2 546	6 249
ОБЩ РАЗМЕР НА РИСКОВИТЕ ЕКСПОЗИЦИИ	83 744	57 574	141 317

При определяне капиталовите изисквания е използван стандартизиран подход. Основните дейности, осъществявани от Банката са кредитна и сделки с ценни книжа. Това, както и направената оценка и изчисления за покритието на рисковете по стълб 1 и стълб 2, извеждат като основен за институцията кредитния риск, включително риск от концентрация.

Независимо от прилаганите сериозни оценъчни и контролни механизми, прецизен избор на сегменти и кредитиращи схеми, икономическите условия в страната негативно повлияха и продължават да оказват сериозно въздействие върху кредитоспособността на

клиентите. Обективно, портфейлът ценни книжа е носител на лихвен и ценови риск, но Банката го определя като приемлив и основната предпоставка за това е, че 93,97% от книжата са държавно гарантирани (български и европейски – от стабилна държава), т.е. минимизиран е рискът на емитента и промяната в цената им в значителна степен ще бъде покрита от гарантирания лихвен доход, а негатива за Банката е многократно надхвърлен. По отношение на останалите книжа в портфейла, считаме че ценовата флукуация в негативен аспект е напълно акумулирана и отразена във финансовите отчети. Основното проявление на риска от концентрация е в кредитния портфейл на Банката. Изложеността към риск от концентрация е значително по-висока в предходните две години, до известна степен контролируема и добре прогнозируема на база постигната диверсификация на портфейлите, избор на лимити и стриктното им съблюдаване. Що се отнася до лихвения риск в общия банков портфейл, оценката направена в съответния раздел показва умерена и контролируема изложеност, която е обусловена от прилаганата до момента взаимнообвързана лихвена политика по активни и пасивни операции, извършвани промени, съобразени напълно с поставените цели за рентабилност, съответно капитал и като цяло провеждана стабилна, последователна и качествена политика спрямо клиентите на институцията. По отношение на валутния риск, Банката счита че същия е несъществен, поради поддържане във всеки един момент на открита банкова валутна позиция под 2% от капиталовата база. Що се отнася до ликвидния риск, въпреки че до момента Банката е прилагала високо ефективна политика по отношение управлението на ликвидната позиция и затруднения от такъв характер не са регистрирани, пазарните условия биха могли да обусловят стесняване на ликвидните параметри за всички пазарни участници. Предвид изложеното считаме, че и през 2015г. влиянието на икономическата обстановка ще има решаващо значение по отношение на видовете риск, на които са изложени финансовите институции и едно сериозно сътресение на пазара може да доведе до проявление на такива рискове, които не са определящи за профила на институцията към даден момент.

Политиката на Инвестбанк АД при оценката и класификацията на кредитните експозиции е съобразена с изискванията на МСФО и БНБ и се основава на цялостен анализ на финансовото състояние на кредитополучателя, източниците за изплащане на задължението и редовността на обслужване на дълга. Ако Банката има повече от една експозиция към едно лице, или група свързани лица, които са носители на общ риск, тези експозиции се класифицират в групата, за която се изисква най-висок процент провизии за покриване. Органът за определяне на размера провизии за загуби от обезценка е Съвет по управление на риска. Във връзка с новата регулаторна рамка, изискваща интегриране на специфичните провизии за кредитен риск в периода 2014-2017г., Банката има разработен план за намалението им и пълно зануляване в рамките на изискуемия

срок. Размерът на интегрираните СПКР през 2014г. е в размер на 28 297 хил.лв. или 26.57% от общия размер СПКР към края на 2013г..

Капиталовият план на Банката е разработен в съответствие с набелязаните цели за развитие и постигането на определени количествени и качествени показатели. При създаването му са отчетени и резултатите от провежданите периодични стрес тестове и очакванията за промяна в икономическата среда. Етапите, дефинирани в прилаганата вътрешна система за оценка достатъчността и адекватността на капитала са представени в Приложение към настоящото оповестяване.

Акцентът е поставен върху:

- качествената първоначална оценка на бизнес начинанията и съответно правилното дефиниране и идентифициране на рисковете в дейността;
- прилагане на ефективни контролни процедури по спазване на регулативната рамка и вътрешни лимити, целящи поддържане на риска в приетите от Банката приемливи граници;
- навременно оценяване на всички съществени рискове с калкулиране на ефекта от тях върху капиталова адекватност;
- разработване на прогнозни варианти (тримесечен хоризонт) при отчитане на очаквано изменение в активните операции и влиянието им върху капиталовата позиция;
- провеждане на стрес тестове за оценка на неблагоприятни, но вероятни събития върху различните бизнес направления.

Експозиция към кредитен риск от контрагента

Кредитният риск от контрагента възниква при сделки с дериватни инструменти, репосделки, сделки по предоставяне/получаване в заем на ценни книжа или стоки, транзакции с удължен сетълмент и представлява риска контрагентът по определена сделка да изпадне в неизпълнение преди окончателния сетълмент на паричните потоци по сделката. Всяка банка-контрагент получава рисковата рейтингова категория в съответствие с официалния ѝ рейтинг или с присъдения ѝ вътрешен такъв.

Кредитната политика, определя ръководните принципи за организация, управление и мониторинг на кредитните рискове. Целта е да се осигури адекватна възвръщаемост след провизии в кредитния портфейл, при съобразяване със съответните стандарти на кредитната дейност, поддържане на кредитните рискове в устойчиви граници и свеждане до най-ниско възможно ниво на просрочията на портфейлна и на индивидуална основа. За постигане на тази цел, качеството на кредитите трябва винаги да има приоритет пред разширяването на кредитната дейност.

С цел установяване на рисковите експозиции, при които се наблюдава нарастване на риска се оценяват и класифицират критерии, определящи степента на кредитен риск, включващи:

- Наличие на просрочия – стойност и срок на забава;
- Оценка на финансовото състояние на длъжника;
- Качествен анализ на клиента, който отчита всички обстоятелства (външни и вътрешни), които биха могли да затруднят погасяването на задълженията;
- Източници на изплащане на задълженията на клиента;
- Вид и ликвидност на предоставеното обезпечение;
- Ранни индикатори за предупреждение;
- Целево изразходване на средствата от кредита.

Инвестбанк АД има разработена система от лимити към местни и чуждестранни институции с оглед ограничаване на поемания риск.

Експозиция към кредитен риск и риск от разсейване

Кредитният риск представлява риск, който Банката може да понесе при загуби от неизпълнение на договорни задължения от страна на контрагента. Кредитният риск може да бъде обусловен от невъзможност или нежелание на клиента да изплати задължението си към Банката; от вида на обезпечението - при промяната на стойността му, спад на търсене и предлагане; риск от концентрация произтичащ от формирани рискови индикатори и др. Дейностите по идентифициране, наблюдение, управление на кредитния риск и ограничаване на негативното му проявление са регламентирани в приетите вътрешни нормативни документи. В тях подробно са разгледани сделките - носители на кредитен риск, правомощията на ангажираните с кредитна дейност подразделения и служители, правомощията за разрешаване, процедурите и дейностите за предварителен, текущ и последващ контрол, вида и количеството на приеманите обезпечения, необходимите застраховки. Кредитната дейност и смекчаването на риска е подсигурено от цялостна система от правила и процедури, обхващащи кредитния процес от оценка на клиента, докладване, разрешаване, предварителен и последващ контрол и мониторинг. През 2014г. се разработиха и приеха Правила за риск от концентрация, Система за наблюдение на кредитния риск и Лимитна рамка.

Рисковите експозиции на Банката се класифицират в четири класификационни групи:

- **Редовни** - експозиции, които се обслужват и за които данните за финансовото състояние на длъжника не дават основание за съмнение, че той ще изплати изцяло задълженията си.
- **Под наблюдение** - експозиции, при които са налице несъществени нарушения в тяхното обслужване или съществува възможност за влошаване във финансовото

състояние на длъжника, което може да постави под съмнение пълното изплащане на задължението.

- **Необслужвани** - рискови експозиции, при които са налице значими нарушения в тяхното обслужване или има данни, че финансовото състояние на длъжника не е стабилно, текущите и очакваните му постъпления не са достатъчни за цялостно изплащане на неговите задължения към банката и към другите му кредитори, както и когато има установени слабости с ясно изразена възможност банката да понесе загуба.
- **Загуба** - рискови експозиции, при които са налице съществени нарушения в тяхното обслужване или в резултат на значително влошаване на финансовото състояние на длъжника, задълженията му се приемат за несъбираеми независимо, че имат частична възстановителна стойност, която може да се реализира в бъдеще.

31.12.2013г.

Класификация на рисковите експозиции

Група	Аморт. стойност	Бал. провизия	Балансова стойност	СПКР	Отн. дял по аморт. с-ст	Отн. дял по балансова с-ст	% на балансово провизиране
Редовни	447 015	0	447 015	0	61,32%	61,92%	0,00%
Под наблюдение	73 893	385	73 508	1 065	10,14%	10,18%	0,52%
Необслужвани	20 845	237	20 608	2 469	2,86%	2,85%	1,14%
Загуба	187 224	6 392	180 832	102 952	25,68%	25,05%	3,41%
Обща сума	728 977	7 014	721 963	106 486	100,00%	100,00%	0,96%

31.12.2014г.

Класификация на рисковите експозиции

Група	Аморт. стойност	Бал. провизия	Балансова стойност	СПКР	Отн. дял по аморт. с-ст	Отн. дял по балансова с-ст	% на балансово провизиране
Редовни	650 874	0	650 874	0	74,21%	75,48%	0,00%
Под наблюдение	23 859	186	23 674	0	2,72%	2,75%	0,78%
Необслужвани	13 779	124	13 655	1 249	1,57%	1,58%	0,90%
Загуба	188 551	14 396	174 155	76 939	21,50%	20,20%	7,63%
Обща сума	877 064	14 706	862 358	78 189	100,00%	100,00%	1,68%

Изменение 31.12.2014г.-31.12.2013г.

Група	Аморт. стойност	Бал. провизия	Балансова стойност	СПКР	Отн. дял по аморт. с-ст	Отн. дял по балансова с-ст	% на балансово провизиране
Редовни	203 859	0	203 859	0	12,89%	13,56%	0,00%
Под наблюдение	-50 033	-199	-49 834	-1 065	-7,42%	-7,44%	0,26%
Необслужвани	-7 066	-112	-6 954	-1 219	-1,29%	-1,27%	-0,23%
Загуба	1 327	8 003	-6 677	-26 013	-4,19%	-4,85%	4,22%
Обща сума	148 087	7 692	140 395	-28 297	0,00%	0,00%	0,71%

Всички рискови експозиции класифицирани в категории „под наблюдение“, „необслужвани“ или „загуба“ се оценяват по отношение на тяхната събираемост. По този начин се изчислява разликата между възстановимата сума по кредита и договорената

сума за изплащането му, всяка от които редуцирана. Въз основа на това се определят съответните провизии.

Кредитният риск по географски райони е свързан с вероятността от възникването на стопански, финансов и други рискове, при осъществяване кръгооборота в дейността на фирми от един и същи географски район, към които Банката има експозиция.

Регион	Амортизирана стойност	Балансова провизия	Балансова стойност
Благоевград	13 960	185	13 775
Бургас	80 357	118	80 239
Ботевград	1 171	0	1 171
В.Търново	6 418	112	6 306
Варна	34 962	1 143	33 820
Видин	10 575	582	9 992
Враца	1 051	0	1 051
Габрово	2 402	228	2 174
Горна Оряховица	1 768	0	1 768
Добрич	1 732	402	1 330
Казанлък	1 750	0	1 750
Ловеч	5 491	163	5 328
Монтана	1 038	397	641
Пазарджик	13 537	89	13 448
Перник	636	31	605
Плевен	27 682	256	27 425
Пловдив	17 351	17	17 334
Разград	4 055	132	3 922
Русе	11 070	65	11 005
Свищов	5 497	0	5 497
Севлиево	2 337	1	2 336
Силистра	7 537	310	7 227
Сливен	14 850	417	14 433
Смолян	15 349	50	15 299
Ст.Загора	6 084	100	5 984
Троян	4 352	0	4 352
Хасково	14 345	32	14 313
София	533 963	9 499	524 465
Шумен	13 134	377	12 757
Обща сума	854 453	14 706	839 747

Рискът от концентрация на общ фирмен портфейл е изследван в следните направления:

Риск от концентрация по отрасли

Сектор	2014	2013
--------	------	------

	Отн. дял	Отн. дял
Държавно управление	1,84%	2,32%
Производство	11,17%	10,44%
Търговия	19,75%	20,33%
Строителство	7,83%	9,15%
Земеделие и горско стопанство	2,14%	1,49%
Транспорт и комуникации	1,39%	1,48%
Услуги	20,09%	11,80%
Финансови услуги	5,39%	8,32%
Други индустриални сектори и банкиране на дребно	30,39%	34,68%
Общо по амортизирана стойност	100,00%	100,00%
Обезценка		

Рискът от концентрация не е съществено изявен. Основание за това дава и индивидуалният преглед на експозициите в подпортфейлите, установеният среден размер в отделните извадки, степен на разпознаваемост на клиента, перспектива пред отрасъла или кредитирано мероприятие, обвързано с оценка за промяна в търсенето, отчетени просрочия. За ограничаване на риска от едновременно влошаване на кредити на фирми, ситуирани в един отрасъл и диверсификация на риска, са въведени отраслови лимити. Отрасли „Селско стопанство“, „Строителство“, „Операции с недвижимо имущество“ и „Хотелиерство“ са идентифицирани като носители на по-висок риск, за тях са утвърдени отраслови лимити, които се наблюдават. За влошените експозиции са заделени необходимия размер балансови и специфични провизии за кредитен риск. За останалите експозиции, преобладаващо е редовно издължаване и без идентифицирани потенциални проблеми и Банката не очаква съществени негативи до края на годината. Предвиденото нарастване на балансовите провизии за сметка на интегриране на специфични провизии за кредитен риск за 2014г. и реструктуриране на рискови експозиции е в размер на 1 900 хил.лв., което ще бъде за сметка на текущите приходи.

Риск на матуриртно разпределение

Към 31.12.2014г. 36% от корпоративния портфейл е с краен падеж над 3 г., а 34% са над 1 г., при стойности в края на 2013г. от 36% и 24%. В падежното позициониране експозициите са разпределени според крайния падеж, без да са взети предвид договорените ежемесечни плащания по главници, при отчитането на които в известна степен ще се смекчи “отложената оценка” на риска от неплатежоспособност. В условия на криза, така отчетеното разпределение способства за минимизиране на риска от едновременно неплащане на много на брой кредитни експозиции със съществени дължими месечни вноски.

Риск на разпределението по размер – риск на единичния съществен размер

Експозициите са разпределени по остатъчен дълг. Разпределението по избрани диапазони е както следва:

До 200 хил.лв. – 25 млн.лв. (3%) и 449 бр.

До 500 хил.лв. – 41 млн.лв. (6%) и 123 бр.

До 1 млн.лв. – 39 млн.лв. (6%) и 54 бр.

До 3 млн.лв. – 141 млн.лв. (20%) и 78 бр.

До 6 млн.лв. – 117 млн.лв. (16%) и 29 бр.

До 10 млн.лв. – 86 млн.лв. (12%) и 11 бр.

Над 10 млн.лв. - 266 млн.лв. (37%) и 15 бр.

В най-рисковите групи (с най-съществен единичен размер) попадат общински предприятия, фирми – дългогодишни клиенти на Банката, преобладаващо коректни в партньорските взаимоотношения, работещи в отрасли незасегнати в голяма степен от кризата, което способства за минимизиране на риска.

Информация за признати АВКО и АЕЗ при прилагане на стандартизиран подход за кредитен риск

Инвестбанк АД използва оценките на рейтинговите агенции Standard & Poor's, Moody's и Fitch Ratings. Ако са налице кредитни оценки, присъдени от две признати АВКО и те изискват различни рискови тегла, банката прилага по-консервативното от тях.

При прилагане разпоредбите на при вътрешно-рейтинговия подход - информация за експозициите, разпределени по категории и рискови тегла

На този етап Банката не използва вътрешно-рейтинговия подход за претегляне на кредитния риск.

Капиталови изисквания за позиционен риск и сетълмент риск за инструментите в търговския портфейл, а също и за валутния и стоковия риск за цялостна дейност

Банката изчислява капиталовите изисквания за пазарен риск на инструментите в търговския си портфейл, като за целта прилага стандартизирания подход, който включва изчисляване на капиталовите изисквания за позиционен, валутен и стоков риск. Позиционният риск е рискът от промяна в цените на дългови и капиталови инструменти в търговския портфейл и включва два компонента – специфичен позиционен и общ позиционен риск. Специфичният позиционен риск е риск от промяна в цените на инструментите, породен от емитента, а общият позиционен риск е рискът от промяна на лихвените нива. Към 31.12.2014г. търговският портфейл на Банката включва само държавно гарантирани български ценни книжа и е в размер на 34 402 хил.лв. Наред със стандартизирания подход за оценка на пазарния риск в търговския портфейл, Банката прилага и:

— дюрационен подход – чрез модифицираната дюрация оценява процентната промяна в стойността на портфейла като резултат от (малка) промяна в лихвените проценти, съответно изчислява капиталово покритие;

— метода Стойност под риск - VaR (чрез използване на специализиран софтуер). Оценката на пазарният риск на портфейла се определя с една цифра, показваща загубата в стойността, която с определена степен на вероятност няма да бъде превишена, за определен времеви хоризонт. Изчислява се на база променливостта на различните рискови параметри, отчита се корелацията между тях и на тази база се определя промяната в портфейла спрямо текущата му пазарна стойност. Използваният модел за определяне на стойността под риск е “Монте Карло симулация”, по стандартен сценарий, времеви хоризонт от един работен ден, степен на доверителност 99 % и стандартно отклонение от 2.33.

Съгласно изложеното в началото на ВААК (рисков профил и същественост на видовете риск, рисков апетит и политика) и въведените в дейността ограничителни прагове и механизми за смекчаване на риска, процедурите и правомощията при вземане на решения по сделки, цялостната политика на Банката по поемане на рискове се определя като клоняща към умерено консервативна. Такава е в частност и прилаганата по отношение на пазарните рискове, основно изявиени в поддържания от Банката търговски портфейл – ценни книжа държани за максимизиране на доходността в краткосрочен план. Качественото управление на пазарния риск се подсигурява от създадените и прилагани вътрешни правила с ясно дефинирани насоки, отговорности и контролни процедури

За ограничаването на пазарните рискове при формиране на търговски портфейл в съответните правила са определени основните изисквания при формирането му по отношение на емитент, срочност, вид на лихвата, като приоритет имат държавно гарантираните инструменти и тези с фиксирана доходност. По отношение на порисковите книжа – корпоративните, е предвидена възможност да бъдат включени в този портфейл (до 10%), но до момента Банката не е използвала този вид книжа със спекулативна цел.

По отношение на лихвения риск на ценните книжа с фиксирана доходност Банката прилага диверсифициран подход в зависимост от състоянието на лихвения пазар за съответната валута, формата на кривата на доходност на облигациите за съответната валута, очакванията за движението на основните лихвени проценти за съответната валута. В зависимост от формата на кривата на доходност, Банката увеличава или намалява относителния дял на ценните книжа с по-ниска или по-висока модифицирана дюрация с цел реализиране на печалби или избягване на загуби, което е и основния момент при дефиниране на портфейла, държан за търгуване. Банката използва 3 дюрационни зони при определяне на лимити за ограничаване на лихвения риск: от 0 до 1,

от 1 до 3.6, над 3.6 г. Що се отнася до ценовата изменчивост и ограничаване на риска се прилага умерено рисков подход като инвестициите се обособяват на 2 основни групи: такива с ценова изменчивост до 10 % и ценова изменчивост над 10 %. Това е и основният риск, които Банката поема при извършване на търговски сделки – ценови, произтичащ от една страна от риска на емитента и от друга - на промяната на лихвата при книга с висока модифицирана дюрация. Въпреки, че този риск е принципно основен, Банката счита че същия не е съществено изявен.

За ограничаване на пазарния риск в търговския портфейл са въведени и следните два вътрешни лимита по отношение на:

- специфичен риск – Разликата между дългите и късите позиции от една и съща емисия ценни книжа, класифицирана в търговски портфейл не следва да превишава 4 % от капиталовата база на банката за предходния месец, като се изключват безрисковите ценни книжа;

- общ риск - разлика между левовата равностойност на дългите и късите позиции на банката на дългови инструменти, класифицирани в търговски портфейл и търгувани на един пазар, като се изключват безрисковите ценни книжа съгласно Закона за кредитните институции не следва да превишава 8 % от капиталовата база за предходния месец

По отношение на валутния риск Банката счита, че той е несъществен поради поддържаните балансираните открити валутни позиции. По правило Банката не заема открити валутни позиции с цел финансиране на инвестиции в една валута, чрез продажба на друга валута. Почти за цялата 2014г. е характерно отчитане на валутна позиция под 2% от КБ по смисъла на Наредба 8 и значително по-ниска дилърска такава. За управление на валутния риск са дефинирани лимити за открити позиции (по банки и длъжностни лица за сключване на сделки) и приемливо равнище на дисбаланс между активните и пасивните операции, максимално допустима загуба “stop loss” при спекулативно отворена позиция, размер на еднократно открита спекулативна позиция и срок за нейното закриване.

Лихвен риск в банковия портфейл

Основният документ регламентиращ оценката, наблюдението и управлението на лихвения риск са вътрешните правила на Банката за контрол на пазарните рискове, дефиниращи използвания метод, случаите при които може да се прояви лихвения риск, системата и формата за докладване. За текущо измерване на лихвения риск Банката използва метода на GAP-анализа (анализа на несъответствието/ дисбаланса). Чрез него се идентифицира чувствителността на очакваните приходи и разходи спрямо развитието на лихвения процент, разпределяйки чувствителните към лихвата инструменти в избрани матуритетни зони. Посредством изготвяните ежемесечни отчети и анализи на

постигнатите лихвени спредове, изменчивост в цените и структурата на активите и пасивите, прилаганите сценарии за промяна (на тримесечие – паралелна и непаралелна промяна на лихвените проценти), се цели създаване на достатъчна база за провеждане на ефективна лихвена политика и игнориране на възможностите за „загуба на доходност“. Подходът е усъвършенстван с разработената и прилагана методика за оценка на лихвения риск на инструментите класифицирани в банков портфейл. Методиката обхваща всички доходноосни активи и разходноосни пасиви, включително и дериватни инструменти (ако има такива) чувствителни към лихвата. Разпределени са в 15 скали (всички матуриретни зони дефинирани в Базелския документ и две въведени за вътрешни цели – до 7 дни и до 9 месеца). Основният принцип за разпределение е според вида на лихвата. Инструментите с плаваща лихва се разпределят според най-близката промяна на използвания лихвен индекс като база. Тези с фиксирана лихва се разпределят според остатъчния матурирет, с отчитане на падежиращите главниците по периоди при кредитите. Дисбалансът се отчита по избраните времеви диапазони, по трите основни валути – лева, евро и долари и обобщено. Във всеки срок е определена средната цена. Изчислява се лихвения спред. За оценка на лихвения риск в банков портфейл се идентифицират чувствителните към лихвата инструменти – кредитите на физически лица с фиксирана лихва са определени като нечувствителни към пазарни изменения, поради невъзможността за изменение на договорения лихвен процент. По отношение на пасивите принципно като нечувствителни са определени разплащателните средства на фирми и граждани, като презумпцията тук е, че поради ниските нива по тези сметки, клиентите поддържат салда по причини различни от доходност, т.е. нарастването на лихвите на пазара не е водещия фактор, а определящо е удобството, продуктовата гама, бързината и качеството на услугите. Допусната е хипотеза за отчитане влиянието на безсрочните депозити в условията на необичайно пазарно развитие, каквото е настоящето. В такава ситуация, ако увеличените или увеличаващите се лихви по срочните депозити се запазят за период над 6 месеца, то тогава с висока вероятност може да се предположи, че и стабилните средства на виждане ще променят лихвените си проценти в сроковете от една година и на горе, макар и не с аналогична на депозитите стъпка. На следващо място Банката е изключила средствата привлечени от емитирани облигационни дългове и подчинен срочен дълг, поради налични договорни взаимоотношения без възможна клауза за промяна при изменение на пазарните нива. Основният лост, който Банката използва за управление на лихвения риск е прилагане на съпоставима лихвена политика по активи и пасиви (от гледна точка на фиксирани и плаващи лихвени проценти), така че да се осигури корелирано движение на доход и разход при обичайно развитие. На следващо място при необходимост се прибегва и до ограничаване на дългосрочните кредити, така че да се смекчи дисбаланса и лихвеното

несъответствие. В допълнение по отношение на корпоративните кредити се прилага принципно следната политика: преобладаващо се използват плаващи лихви като са поставени минимални лихвени прагове, които минимизират риска от различната степен на изменението на плаващите лихвени проценти по отделните активи и пасиви. При тези с фиксирани лихвени нива – договореното значително превишава цената на ресурса за Банката.

Експозиция към операционен риск

Операционен риск е рискът от загуба, произтичащ от неадекватни или недобре функциониращи вътрешни процеси, хора и системи или от външни събития, включително правен риск. Операционни събития са тези, които могат да доведат до отрицателен резултат или допълнителни разходи и отклонение от очакваните резултати в следствие на грешки и неправилно функциониране на системи, хора, процеси. Загуба от операционно събитие е финансовият ефект, свързан с проявление на операционни събития и подлежащ на отразяване във финансовите отчети на Банката, включително пропуснатите ползи. Загубата от операционно събитие може да приеме формата на: обезценка на активи – директно отписване или намаляване балансовата стойност на финансови активи в резултат на кражби, измами, неспазване на вътрешната нормативна уредба; външни разходи – свързани с участия в съдебни дела, изготвяне на експертни оценки за изясняване на операционни събития; предприети регулативни мерки срещу Банката – наложени санкции, глоби; изплатени компенсации на служители, клиенти или трети страни; загуба на право на обратен иск/регрес, в следствие на неуспешно приключили сделки; претърпени загуби или нанесени щети на материални активи и др. Банката е определила и наблюдава основните ключови индикатори, пораждащи операционен риск:

- човешки грешки – опасност от злоупотреби, поради занижени, несъществуващи или несъвършени контролни процедури, както и от несъзнателни грешки поради непознаване на продуктите, недостатъчно обучение на персонала, сложност на прилаганите процедури, както и липса на опит, невнимание, умисъл, недостиг на персонал;

- информационни системи – използване на некоректни модели, неправилна обработка на данни, използване на грешни данни, използване на неподходящи за нови продукти системи или въвеждане на нови източници на данни, нива на достъп до системите, съхранение на данните, срив в информационните и/или комуникационните системи;

- организация на дейността – неподходящо структуриране и разпределение на задълженията, липса на подходящи процедури, нарушения в установените процеси, неспазване на указанията и провежданите политики;

- външни фактори – злоупотреби, измами от външни лица, предумишлени действия, природни бедствия и др. с външно проявление.

Инвестбанк АД изчислява капиталовите изисквания за операционен риск по метода на базисния индикатор (основен метод) чрез умножаване на средногодишния брутен доход по коефициент 0.15. Средногодишният брутен доход се формира от сумата на положителните стойности на нетния лихвен и нетния нелихвен доход, усреднени за последните три календарни години на базата на одитирани данни. Годишният брутен доход за всяка отделна година се изчислява преди да са приспаднати провизиите за обезценка и оперативните разходи. При изчисляване на годишния брутен доход не се включват реализираните доходи от продажба на ценни книжа в банковия портфейл, нерегулярни и извънредни доходи и получени обезщетения по сключени застраховки.

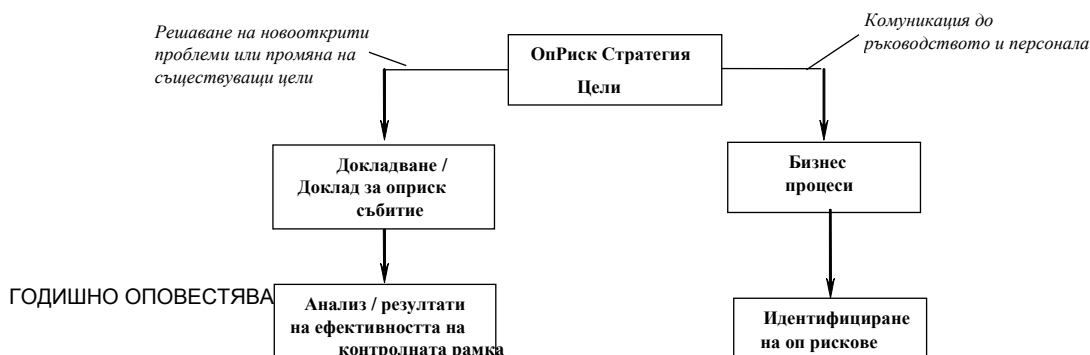
За вътрешни цели Банката прилага и допълнителен метод - стандартизирания подход за изчисляване на капиталовото изискване за операционен риск. Използваният метод се базира на прилагането на различни рискови тегла към доходите от осем основни групи дейности (бизнес направления). Капиталовото изискване за операционен риск при стандартизирания подход се определя като средноаритметична величина от сумата на капиталовите изисквания по отделни видове дейности за последните три години, като за целта се изчислява брутният годишен доход за всяка дейност поотделно. Принципите и критериите за разпределение на брутният годишен доход, както и съставните му елементи и приспадания са в съответствие с регулаторните изисквания. Банката прилага допълнителния метод еднократно в края на всяка отчетна година като използва одитираните годишни данни.

Хил.лв.

Подход на базисния индикатор	2011	2012	2013	Капиталово изискване
Общо банкови дейности, предмет на подхода на базисния индикатор	32 684	22 297	19 080	3 703

Операционният риск се идентифицира и измерва възможно най-изчерпателно с цел набелязване на подходящи мерки за неговото избягване, редуциране, прехвърляне или съзнателно поемане на риска и определяне на приоритетите.

Управлението на операционния риск се осъществява по следния начин:

Капиталови инструменти в банковия портфейл

Вложенията на Банката в капиталови инструменти, най-общо се разделят на:

- Борсово търгуеми акции и дялове и
- Капиталови участия в дружества с цел осъществяване и обезпечаване на обичайната дейност на институцията

Капиталовите инструменти в банковия портфейл са класифицирани като инструменти на разположение за продажба. Първоначално се отчитат по цена на придобиване, която включва и разходите по сделката. След първоначалното им признаване се оценяват по справедлива стойност, с изключение на онези за които няма пазарни котировки на активен пазар и чиято стойност не може да бъде оценена надеждно.

Ако пазарът за даден финансов инструмент не е активен, установява справедливата стойност, използвайки техника за оценка. Техниките за оценка включват използване на скорошни преки сделки между информирани, съгласни страни (ако има такива), справка с текущата справедлива стойност на други инструменти, които са сходни по същество, анализи на дисконтираните парични потоци и модели с цени на опции. Избраната техника за оценка използва максимално пазарните данни, разчита възможно най-малко на специфични за оценки, включва всички фактори, които участниците в пазара биха взели предвид при определянето на цена, и е съвместима с приетите икономически методологии за ценообразуване на финансови инструменти. Данните за техниките за оценка удачно представят пазарните очаквания и измервания за факторите на риск и доходност, присъщи на финансовия инструмент. Групата проверява техниките за оценка и тества валидността им, използвайки цени от явни текущи пазарни транзакции със същия инструмент или основани на други налични явни пазарни данни.

Най-добрият показател за справедливата стойност на един финансов инструмент при първоначално признаване е цената на сделката, т.е. справедливата стойност на даденото или получено възмездяване, освен ако справедливата стойност на този инструмент се вижда при сравнение с други явни текущи пазарни транзакции със същия инструмент (т.е. без изменения или прегрупиране) или въз основа на техники за оценка, чиито променливи включват само данни от явни пазари. Когато цената по сделката е най-

добрият показател за справедливата стойност при първоначално признаване, финансовият инструмент се оценява първоначално по цена на сделката и всяка разлика между тази цена и стойността, получена първоначално от модел за оценка, се признава впоследствие в печалбата или загубата в зависимост от отделните факти и обстоятелства по сделката, но не по-късно от момента, когато оценката е изцяло подкрепена от явни пазарни данни или сделката е приключена.

Справедливите стойности отразяват кредитния риск на инструмента и включват корекции за осчетоводяване на кредитния риск на Банката от и на отсрещната страна при необходимост. Оценките на справедливата стойност, получени от модели, се коригират според всички останали фактори, като ликвиден риск или несигурност на модела, до степента, в която според трето лице, участващо на пазара, би ги взело под внимание при оценяване на сделка.

Секюритизация

Банката не прилага секюритизация за отчетния период.

Политиката и практиката за възнагражденията за категориите персонал

Политиката за възнаграждения се одобрява от Управителния съвет на Банката, след което се насочва за утвърждаване от Надзорния съвет. Политиката определя принципите, които се прилагат при формиране на възнагражденията на членовете на Надзорния съвет, членовете на Управителния съвет и на служителите на Банката - Централно Управление, ФЦ и офиси. Банката няма формирани правила за разпределение и изплащане на бонуси или формирането на такива от корпоративната печалба. Решение за установяване на правила по предходното изречение, съгласно Устава на Банката, Управителният съвет може да вземе само и единствено след предварително разрешение, дадено от Надзорния съвет. Комитетът по възнагражденията подпомага осъществяването на контрол върху прилагането на Политиката по формиране на възнагражденията. Възнагражденията на членовете на Управителния съвет се определят от Надзорния съвет, а на членовете на Надзорния съвет от общото събрание на акционерите.

Въведен бе нов унифициран подход при уреждане на трудовите правоотношения, съгласно изискванията на трудовото законодателство, спецификата на нормативната уредба в банковия сектор и вътрешнобанковите регулации, при осигуряване на режими за защита на интересите на институцията, управление на конфликтите на интереси, спазване на други специфични регламенти за управление на банковия бизнес и вътрешните изисквания на Банката за оценка на репутацията на кандидати за работа.

Разработени и внедрени в практиката по управление и развитие на човешкия капитал на Банката са основни процедури, свързани с европейските и национални

регулатори и произтичащи от Указанията на БНБ за вътрешното управление на банките: Процедура за предупреждение, за подбор и задържане на ключовия персонал, за обучение и повишаване квалификацията на персонала, за управление на трудови договори със срок за изпитване и др.

През 2014 г. бе извършена цялостна централизация на процесите по управление на човешките ресурси, като координацията и организацията на работата, механизмите за вземане на решения при управление на числеността, разпределението, подбора, обучението и развитието на персонала, изготвяне и подписване на документите, свързани с трудовите правоотношения със служителите и др., бяха прехвърлени от клоновете на Банката към Работодателя - Изпълнителните директори на „Инвестбанк“ АД.

Успешно бе приключен процес на актуализация на Системата за атестация на персонала, като предпоставка за обективна оценка на компетенциите и качествата на служителите за изпълнение на професионалните им функции на високо ниво. Основна цел в управлението на човешките ресурси на Банката пред 2014 г. бе развитие на локациите и силите за продажби, чрез реструктуриране и пренасочване на хората към бизнес позиции и към функции по разширяване на клиентската база и продуктовото портфолио.

Проведено бе значително обновление на персонала, с цел повишаване на капацитета за активни продажби на банкови продукти и услуги, управление на риска и на бизнес процесите, в съответствие с изискванията на БНБ и добрите практики. Поставени бяха конкретни, количествено измерими индивидуални цели и бизнес задачи на всички ръководители на новоизградени екипи за продажби. Повишени бяха изискванията към оценката на изпълнението на поставените цели и задачи и бяха проведени мерки спрямо служители, чието ниво на представяне не съответства на тези критерии. В резултат на това от заемани длъжности са оттеглени около 10% от служителите, на чието място са привлечени конкурентни специалисти.

Лицата, изпълняващи контролни функции разполагат с подходящи правомощия и са независими от структурните звена, върху които упражняват контрол, като получават допълнителните си възнаграждения, съобразно степента на постигане на целите, свързани с тези функции, независимо от резултатите на контролираните структурни звена.

Числеността на персонала на Банката към 31.12.2014 г. достигна 868 служители, като 78% от тях са специалисти в клоновата мрежа, а 22% - служители на Централно управление. Ръстът в числеността на персонала спрямо 31.12.2013 г. е 23% - основно в резултат на разкриване на 8 нови финансови центъра и 8 нови офиси и разкриване на работни места, ориентирани към продажби в съществуващи локации на Банката.

Размерът на разходите за персонала 31.12.2014г. е в размер на 13 906 хил.лв, при 11 522 хил.лв. към 2013г.. Възнагражденията на изпълнителните директори и Управителния Съвет към 31.12.2014г. са в размер на 394 хил. лева (2013 г.:403 хил. лв.), а на Надзорния Съвет са в размер на 376 хил. лева (2013 г.: 574 хил. лв.).

Приложение

ЕТАПИ ЗА ОЦЕНКА ДОСТАТЪЧНОСТТА И АДЕКВАТНОСТТА НА КАПИТАЛА			
1.ИДЕНТИФИКАЦИЯ НА БИЗНЕС РИСКОВЕТЕ	Дефиниране и наблюдение на определящите рисковия профил бизнес дейности		КД - докладване на нови кредитни сделки в КС и УС
↓	↓	↓	↓
Регламент в правилата включени в системата за Управление на риска	Ежеседмично изменението на основните "рискови активи"		Р- оценка на рискови кредити и ЦК върху капитала
2.ОЦЕНКА И КОНТРОЛ НА БИЗНЕС РИСКОВЕТЕ	Текущо/оперативно		КД - спазване на заложените лимити, процедури, компетенции
↓	↓	↓	↓
Регламент в правилата включени в системата за Управление на риска	При извършване на сделки носители на риск		ДЛ- спазване на ИП, лимити, компетенции при извършване на сделки с ЦК
	Периодично		Р- докладване в УС за проявлението на различните видове риск, спазване на заложен лимити, промени в портфейлната структура, оценка на нови продукти
3.ОЦЕНКА НА ВЪНШНИ ФАКТОРИ	Промяна на оперативната среда		Предложения до СУР, КС, КУАП, УС за промяна на кредитна,ликвидна, лихвена политика (от дирекции в ЦУ)
	Промяна на нормативната уредба		Оценка на влиянието , набелязване на мерки (Р)
4.УСТАНОВЯВАНЕ/ИЗЧИСЛЯВАНЕ ДОСТАТЪЧНОСТТА НА КАПИТАЛА В ЗАВИСИМОСТ ОТ РИСКОВИЯ ПРОФИЛ	При обичайно развитие		Периодичен преглед на рисковите експозиции и изчисляване на необходимия капитал по видове риск
↓	↓	↓	↓
Регламент 575/2013 , Капиталова програма Инвестбанк	При непредвидено влошаване		Набелязване на: краткосрочни действия по видове активни операции; източници и период за увеличение на капитала; ежедневна оценка
5.ПРОВЕЖДАНЕ НА СТРЕС ТЕСТОВЕ И КАЛКУЛИРАНЕ НА ДОПЪЛНИТЕЛЕН КАПИТАЛ ПО СЪЛЪБ 1 И СЪЛЪБ 2	Веднъж годишно		основните бизнес звена избират фактори/параметри за провеждане на стрес-тестовете, правят описание на направените допускания и на резултатите от тях (необходимост или не за заделяне на допълнителен капитал), разглеждат се от комисия по ВААК;
↓	↓	↓	↓
Регламент и описание - ВААК на Инвестбанк и вътрешни правила включени в системата за управление на рисковете	Периодично - на тримесечие		Анализ на чувствителността - стрес сценарии за оценка на ликвидността и/или лихвен риск и /или кредитен риск
КД - кредитни дирекции			КС - Кредитен съвет
Р - дирекция Операции и нормативни регулации			КУАП - Комитет за управление на активите и пасивите
ДЛ - дирекция Ликвидност и инвестиционни услуги			УС - Управителен съвет
			СУР - Съвет по управление на риска